

تحلیل عددی میدان جریان و انتقال حرارت تحت تأثیر محرک الکتروهیدرودینامیک با استفاده از مدل میکروپولار

در تحقیق حاضر تأثیر آرایش الکتروود تزریق‌کننده بر میزان اثرگذاری پدیده الکتروهیدرودینامیک در یک کanal مسطح با استفاده از مدل سیال میکروپولار پرداخته شده است. تأثیر موقعیت طولی الکتروود تزریق‌کننده، فاصله بین الکتروود تزریق‌کننده و الکتروود جمع‌کننده و نیز آرایش طولی بررسی شده است. همچنین، نتایج حاصل از مدل میکروپولار با نتایج مدل آشفتگی کی-اسپلیون مقایسه شده است. نتایج عددی نشان می‌دهد که برای هر نوع جریان تحت تأثیر محرک الکتروهیدرودینامیک با شرایط مشخص، مقدار مناسب پارامتر مادی برای موقعیت‌های طولی گوناگون دارای مقدار ثابتی می‌باشد. همچنین این پارامتر با کاهش فاصله بین الکتروود تزریق‌کننده و جمع‌کننده، افزایش می‌یابد.

حسام مویدی^۱
دانشجوی دکترا

نیما امانی‌فرد^۲
دانشیار

حامد محمد دیلمی^۳
استادیار

واژه‌های راهنمای: الکتروهیدرودینامیک، مدل میکروپولار، پارامتر مادی، بررسی عددی

۱- مقدمه

استفاده از پدیده الکتروهیدرودینامیک^۴ به عنوان یکی از روش‌های فعال به منظور کنترل جریان و بهبود انتقال حرارت از گذشته تاکنون مورد استفاده قرار گرفته است. در این پدیده به علت ایجاد جریان ثانویه‌ای به نام باد کرونا^۵ می‌توان نرخ انتقال حرارت را افزایش داد. تخلیه کرونا بر اساس اعمال ولتاژ بالا به یک الکتروود تزریق‌کننده^۶ و یک الکتروود جمع‌کننده^۷ به وجود می‌آید [۱]. در این پدیده میدان الکتریکی در اطراف الکتروود تزریق‌کننده موجب یونیزاسیون هوا می‌شود و یون‌های همنام با الکتروود تزریق‌کننده بر اثر نیروی الکتریکی به سمت الکتروود جمع‌کننده حرکت می‌کنند و در مسیر حرکت خود با برخورد با ذرات خنثی هوا موجب انتقال مومنتم به این ذرات شده و در نتیجه باد کرونا تولید می‌شود.

^۱ دانشجوی دکترا، دانشکده مهندسی مکانیک، دانشگاه گیلان hesam.moayedi@gmail.com

^۲ دانشیار، دانشکده مهندسی مکانیک، دانشگاه گیلان namanif@guilan.ac.ir

^۳ نویسنده مسئول، دانشکده فنی و مهندسی شرق گیلان، دانشگاه گیلان hmohaddesd@guilan.ac.ir

تاریخ دریافت: ۹۷/۰۸/۰۷، تاریخ پذیرش: ۹۷/۰۹/۲۴

⁴ Electrohydrodynamic

⁵ Corona wind

⁶ Emitting electrode

⁷ Collector electrode

باد کرونا با برهم زدن الگوی جریان اصلی سیال، موجب کاهش لایه مرزی هیدرودینامیکی و حرارتی می‌شود و در نتیجه نرخ انتقال حرارت افزایش می‌یابد. پدیده الکتروهیدرودینامیک در سال‌های اخیر به طور گستردگی مورد مطالعه قرار گرفته است. اکثر مطالعات به صورت تجربی [۴-۲] و یا عددی بر مبنای مدل‌سازی جریان کاملاً آشفته [۱۰-۵] صورت گرفته است.

لئونارد و همکاران [۲] و داویدسون و شاقنسی [۳] با استفاده از جریان سنج سیم داغ^۱ مشاهده کردند که به دلیل انحراف ذرات به سمت صفحات جمع‌کننده، نمی‌توان به راحتی اطراف سیم الکترود تزریق‌کننده را مشاهده کرد و سرعت و دیگر مشخصه‌های جریان در این ناحیه به درستی قابل تعیین نمی‌باشد. لئونارد و همکاران [۲] سرعت متوسط و شدت آشفتگی نوسانات جریان را برای دو نوع تخلیه میدان الکتریکی منفی و مثبت اندازه‌گیری کردند. آن‌ها نشان دادند که برای تخلیه منفی میدان الکتریکی، سرعت متوسط بدون تغییر و شدت آشفتگی افزایش می‌یابد. اما برای تخلیه مثبت، شدت آشفتگی در مرکز کanal کاهش خواهد داشت. همچنین، کالیو و استوک [۴] برای بررسی سرعت جریان از لیزر سنج دوپلر^۲ استفاده کردند. با اینکه این روش امکان اندازه‌گیری در اطراف الکترود تزریق‌کننده را می‌دهد، اما داده‌های اندازه‌گیری شده برای سرعت میدان سیال نمی‌باشد، بلکه برای سرعت ذرات است، بنابراین سرعت تعیین شده برای سیال قابل اعتماد نیست.

سولدتی و بانرجی [۵] با روش شبیه‌سازی عددی مستقیم^۳ پدیده الکتروهیدرودینامیک درون یک کanal را بررسی کردند. نتایج آن‌ها نشان داد که آشفتگی جریان اصلی سیال و آشفتگی ناشی از میدان الکتریکی بر یکدیگر تأثیر دارند. اگرچه روش شبیه‌سازی عددی مستقیم یک روش مدل‌سازی قدرتمند برای بررسی میدان جریان آشفته و ساختار جریان می‌باشد، اما این روش هزینه و زمان محاسباتی زیادی نیاز دارد. بنابراین بیشتر مطالعات عددی برای شبیه‌سازی جریان الکتروهیدرودینامیک از مدل‌های آشفتگی استفاده می‌کنند [۶-۱۱]. بررسی این مطالعات نشان‌دهنده این است که کارایی این پدیده به پارامترهای همچون عدد رینولدز [۱۱-۶، ۸-۱۰، ۱۰، ۸]، ولتاژ اعمالی [۶-۱۱]، تعداد الکترود [۶-۱۰] و همچنین فاصله بین الکترودها از یکدیگر وابسته است [۶-۱۰]. احمدو و هاوت [۶] و دیلمی و همکاران [۷] انتقال حرارت در یک کanal مسطح را در حضور پدیده الکتروهیدرودینامیک به صورت عددی مورد بررسی قرار دادند. نتایج آن‌ها نشان‌دهنده آن است که تأثیر پدیده الکتروهیدرودینامیک با افزایش ولتاژ اعمالی و کاهش شعاع الکترود تزریق‌کننده، در اعداد رینولدز پایین‌تر بیشتر بوده و موجب بهبود انتقال حرارت می‌شود. همچنین انتخاب آرایش مناسب الکترودها و فاصله مناسب مابین آن‌ها، تأثیر قابل توجهی بر افزایش انتقال حرارت دارد. کاسایاپاناند و کیاتسیریروت [۸] به بررسی عددی تأثیر پدیده الکتروهیدرودینامیک بر انتقال حرارت جریان آرام در داخل کanal موجی‌شکل پرداخته‌اند. بررسی‌های عددی آن‌ها حاکی از برهم‌خوردگی الگوی جریان و لایه مرزی حرارتی تحت اثر میدان الکتریکی گسترش‌یافته در کanal است. همچنین نشان دادند که بهبود انتقال حرارت حاصل از الکتروهیدرودینامیک با کاهش عدد رینولدز و فاصله مابین الکترودها و سطح دیواره افزایش یافته و به آرایش الکترودی، تعداد الکترودها، هندسه کanal موجی‌شکل و ابعاد موج وابسته است. آن‌ها همچنین آرایش الکترودی بهینه را با در نظر گرفتن دو پارامتر میزان افزایش انتقال حرارت و افت فشار در کanal به دست آوردند.

¹ Hot wire anemometry

² Laser doppler anemometry

³ Direct Numerical Simulation

آیوتا و همکاران [۹]، تأثیر آرایش‌های مختلف الکترودهای تزریق‌کننده و جمع‌کننده را بر توزیع میدان الکتریکی و میدان جریان به صورت عددی تحلیل نمودند. آن‌ها نشان دادند که آرایش مختلف الکترودها منجر به شکل‌گیری الگوهای متفاوت در جریان‌های چرخشی می‌شود. همچنین میزان شدت جریان چرخشی با افزایش نیروی اینرسی حاصل از جریان ورودی به کanal، کاهش می‌یابد. پنگ و همکاران [۱۰] انتقال حرارت در یک کanal مسطح در حضور میدان الکتریکی را به صورت عددی بررسی کردند. آن‌ها نشان دادند که در یک عدد رینولذ مشخص، موقعیت طولی الکترود تزریق‌کننده بر ضریب انتقال حرارت جابجایی بسیار مؤثر است و با نزدیک‌تر شدن الکترود به ورودی کanal، انتقال حرارت افزایش می‌یابد. در واقع ارتباطی بهینه بین موقعیت الکترود تزریق‌کننده نسبت به ورودی کanal و فاصله مناسب بین الکترودها برای چیدمان طولی وجود دارد. همچنین، نتایج آن‌ها حاکی از آن است که در صورت افزایش تعداد الکترودها از تعدادی مشخص، مقدار ضریب انتقال حرارت نسبت به حالت چیدمان بهینه‌ی الکترودها افت می‌کند.

ملکی و دامرونگلر [۱۱] تأثیر پدیده الکتروهیدرودینامیک بر بهبود انتقال حرارت در کanal‌های مربعی را بررسی نمودند. آن‌ها برای بررسی لزوم استفاده از مدل‌های آشفتگی برای شبیه‌سازی جریان آرام داخل کanal با محرک الکتروهیدرودینامیک، نتایج حاصل از دو مدل آرام و آشفته را با نتایج حاصل از شبیه‌سازی گردابه‌های بزرگ^۱ و نتایج تجربی مقایسه نمودند. نتایج آن‌ها نشان داد که مدل جریان آرام، عدد ناسلت و ضریب اصطکاک را به درستی پیش‌بینی نمی‌کند در حالی که نتایج مربوط به مدل‌های آشفتگی از جمله مدل کی-امگا از تطابق مطلوبی با نتایج شبیه‌سازی گردابه‌های بزرگ و نتایج تجربی برخوردار است. این نتیجه سؤال اصلی را برای این تحقیق به وجود می‌آورد که "چرا جریان‌های الکتروهیدرودینامیک حتی زمانی که جریان اصلی در الکتروهیدرودینامیک به صورت هیدرولیکی آرام است، با مدل‌های کاملاً آشفته شبیه‌سازی می‌شوند؟" در پاسخ به این پرسش، روش تانسور پادمتقارن و سیالات میکروپولار، بهویژه مدل سیال میکروپولار می‌تواند یک روش جایگزین مناسب برای شبیه‌سازی پدیده الکتروهیدرودینامیک باشد [۱۲].

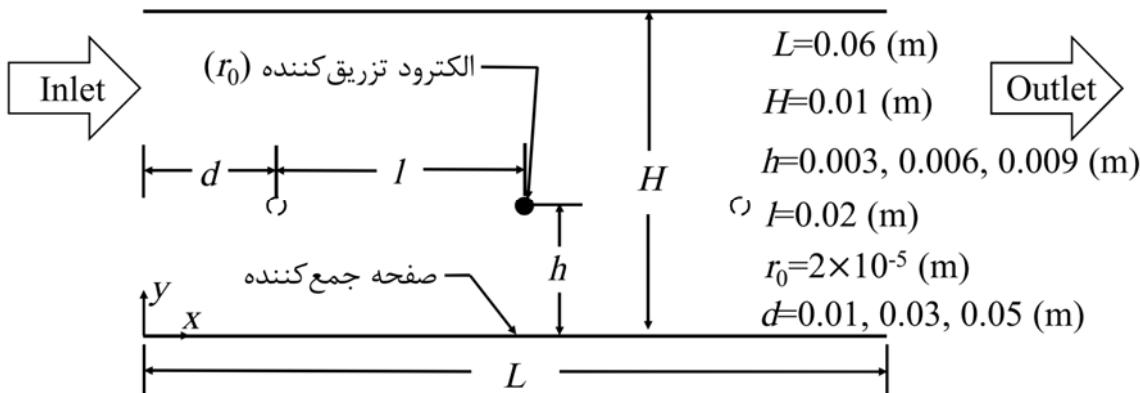
مویدی و همکاران [۱۳] از مدل میکروپولار برای شبیه‌سازی انتقال حرارت در یک کanal صاف تحت تأثیر محرک الکتروهیدرودینامیک در محدوده رژیم جریان آرام استفاده کردند. نتایج آن‌ها نشان داد که پارامتر مادی (K_w/μ) در مدل میکروپولار نقش مهمی ایفا می‌کند و این پارامتر کاملاً به عدد رینولذ و ولتاژ اعمالی وابسته است. بررسی‌های گسترده‌ای روی نظریه سیالات میکروپولار توسط لوکاشیوچ [۱۴] و ارینگن [۱۵] انجام شده است. تئوری سیالات میکروپولار اثرات چرخشی محلی و تنش‌های پادمتقارن را به عنوان یک مدل ریاضی نشان می‌دهد و زمانی که نظریه‌ی کلاسیک مایعات نیوتونی ناکارآمد است، می‌توان برای توضیح ویژگی‌های جریان از تئوری فوق استفاده نمود. اسوپنا و همکاران [۱۶] جریان سیال میکروپولار روی صفحه عمودی نفوذپذیر را با روش عددی المان محدود تحلیل کردند. آن‌ها اثر تابش حرارتی و میدان مغناطیسی عرضی بر انتقال حرارت ترکیبی جریان سیال میکروپولار در برخورد با نقطه رکود بر صفحه نفوذپذیر با مکش ثابت را بررسی نمودند. آن‌ها نشان دادند که با افزایش نیروی میدان مغناطیسی و جابجایی ترکیبی، سرعت جریان افزایش و دما و میکروچرخش کاهش می‌یابند.

^۱ Large Eddy Simulation

ساندیپ و سولوچانا [۱۷] انتقال حرارت جابجایی ترکیبی، انتقال جرم و واکنش شیمیایی برای جریان ناپایایی لایه مرزی یک سیال میکروپولار بر روی یک ورقه کششی با در نظر گرفتن اثر اتلاف لزجتی و وجود میدان مغناطیسی را مطالعه کردند. آن‌ها نشان دادند با افزایش پارامتر مادی سیال میکروپولار، سرعت و دما نیز افزایش می‌یابند. همچنین با افزایش نیروی میدان مغناطیسی و واکنش شیمیایی، ضریب اصطکاک و انتقال جرم افزایش و عدد ناسلت کاهش می‌یابد. با توجه به پیش‌بینی نامناسب مدل جریان آرام در جریان‌های تحت تأثیر محرک الکتروهیدرودینامیک [۱۱] و عدم استفاده از یک مدل مناسب برای بررسی و شبیه‌سازی حرکت سیال در این نوع جریان‌ها، به خصوص در جریان آرام درون کانال با اعداد رینولدز پایین، هدف از مطالعه حاضر استفاده از مدل سیال میکروپولار برای شبیه‌سازی پدیده الکتروهیدرودینامیک و بررسی تأثیر موقعیت الکترود تزریق‌کننده بر پارامتر مادی این مدل می‌باشد. همچنین برای بررسی صحت و دقت نتایج حاضر، نتایج مدل میکروپولار با نتایج مربوط به شبیه‌سازی مدل جریان کاملاً آشفته کی-اپسیلون استاندارد نیز مقایسه شده است.

۲- هندسه و خواص فیزیکی مسئله

نمای شماتیک هندسه دو بعدی مسئله مورد نظر، بعد به کار رفته و مکان‌های قرارگیری الکترود تزریق‌کننده و جمع‌کننده در شکل (۱) نشان داده شده است. فاصله بین اولین الکترود تزریق‌کننده نسبت به ورودی کanal و همچنین فاصله بین دو الکترود تزریق‌کننده به ترتیب با d و l تعریف می‌شود. علاوه بر این، فاصله بین الکترود تزریق‌کننده و صفحه جمع‌کننده با h نشان داده شده است.

شکل ۱- نمایی شماتیک از دامنه محاسباتی

جدول ۱- خواص سیال

پارامتر	مقدار
چگالی (ρ)	1.225 kg/m³
ضریب هدایت حرارتی (K)	0.0242 W/m K
ضریب یون پذیری (β)	2e-04 m²/V s
ضریب گذردهی الکتریکی (ε_s)	8.85e-12 F/m
ظرفیت گرمای ویژه (c_p)	1006.43 J/kg K
ویسکوزیته دینامیکی (μ)	1.789e-05 kg/m s

به منظور یافتن تأثیر موقعیت الکترود تزریق کننده بر پارامتر مادی مدل میکروپولار، الکترود تزریق کننده در چند مکان مختلف قرار داده شده است. هوا با سرعت مشخص از سمت چپ وارد کanal می شود و از سمت دیگر کanal خارج می شود. خواص فیزیکی سیال نیز در جدول (۱) ارائه شده است.

۳- معادلات حاکم

پدیده الکتروهیدرودینامیک توسط معادلات پایه الکتروستاتیک، جریان سیال و انرژی تحلیل می شود. یکی از دلایل پیچیدگی این پدیده، کوپل بودن این معادلات با یکدیگر است. برای محاسبه اثر میدان الکتریکی بر جریان سیال، ابتدا باید نیروی حاصل از اعمال میدان الکتریکی محاسبه و سپس به صورت یک نیروی حجمی به معادلات حرکت سیال افزوده شود.

۳-۱- معادلات میدان الکتریکی

نیروی حجمی اعمال شده توسط میدان الکتریکی بر میدان جریان سیال به صورت زیر می باشد [۷]:

$$F_{ei} = \rho_c E_i - \frac{1}{2} E_i^2 \frac{\partial \varepsilon}{\partial x_i} + \frac{1}{2} \frac{\partial}{\partial x_i} \left[E_i^2 \rho \left(\frac{\partial \varepsilon}{\partial \rho} \right)_T \right] \quad (1)$$

در رابطه (۱) جمله اول سمت راست، نیروی کولمب^۱ است و همواره با اعمال میدان الکتریکی به یون ها ایجاد می شود. این نیرو در همه کاربردهای الکتروهیدرودینامیکی وجود دارد و در سیالات تک فازی نیروی غالب به شمار می رود. جملات دوم و سوم رابطه (۱) به ترتیب معرف نیروی دی الکتروفورتیک^۲ و نیروی الکترواسترکتیو^۳ است که به دلیل ثابت بودن ضریب گذردهی الکتریکی برای سیال تراکم ناپذیر هوا صرف نظر می شوند [۷]. بنابراین تنها مؤلفه مؤثر در این پدیده، نیروی کولمب خواهد بود. به منظور تعیین نیروی حجمی ناشی از اعمال میدان الکتریکی و اضافه کردن آن به معادلات مومنتم، از معادلات پتانسیل الکتریکی و بقای جریان الکتریکی به عنوان معادلات حاکم بر میدان الکتریکی، به صورت زیر استفاده می شود [۱۰]:

$$\frac{\partial^2 V}{\partial x_i^2} = - \frac{\rho_c}{\varepsilon} \quad (2)$$

$$\frac{\partial \rho_c}{\partial t} + \frac{\partial J_i}{\partial x_i} = 0 \quad (3)$$

که در رابطه (۳)، J چگالی جریان الکتریکی است که به صورت زیر محاسبه می شود:

$$J_i = \rho_c \beta E_i + \rho_c u_i - D_e \frac{\partial \rho_c}{\partial x_i} \quad (4)$$

که در این رابطه، شدت میدان الکتریکی از رابطه (۵) به دست می آید.

$$E_i = - \frac{\partial V}{\partial x_i} \quad (5)$$

¹ Coulomb force

² Dielectrophoretic force

³ Electrostrictive force

سه عبارت سمت راست معادله (۴) به ترتیب تحرک یونی، جابه‌جایی و هدایت الکتریکی نامیده می‌شوند. به دلیل بالاتر بودن مرتبه بزرگی تحرک یونی نسبت به جابه‌جایی و هدایت الکتریکی، از عبارت‌های دوم و سوم صرف نظر می‌شود. با اعمال فرضیات فوق و ترکیب روابط (۳) و (۴)، معادله بقای جریان الکتریکی به صورت زیر ساده می‌شود:

$$\frac{\partial \rho_c}{\partial t} + \frac{\partial}{\partial x_i} \left(-\rho_c \beta \frac{\partial V}{\partial x_i} \right) = 0 \quad (6)$$

روابط (۲)، (۵) و (۶) معادلات اساسی حاکم بر میدان الکتریکی می‌باشند که به منظور تعیین نیروی کولمب به طور همزمان حل می‌گردند.

۲-۳- معادلات مدل میکروپولار

معادلات حاکم بر میدان جریان و انتقال حرارت برای مدل سیال میکروپولار با فرض جریان تراکمن‌ناپذیر، دو بعدی، آرام و پایا که تحت تأثیر نیروی حجمی ناشی از میدان الکتریکی قرار می‌گیرد، بر اساس تئوری سیالات میکروپولار ارینگن به صورت زیر بیان می‌شود [۱۲]:

پیوستگی:

$$\frac{\partial}{\partial x_i} (\rho u_i) = 0 \quad (7)$$

مومنت:

$$\frac{\partial}{\partial x_j} (\rho u_i u_j) = -\frac{\partial P}{\partial x_i} + (\mu + \kappa_\omega) \left(\frac{\partial^2 u_i}{\partial x_j \partial x_j} \right) + \kappa_\omega \varepsilon_{ijk} \left(\frac{\partial \omega_k}{\partial x_j} \right) + F_{ei} \quad (8)$$

مومنت زاویه‌ای:

$$j \left[\frac{\partial}{\partial x_j} (\rho \omega_i u_j) \right] = -2\kappa_\omega \omega_i + \kappa_\omega \varepsilon_{ijk} \left(\frac{\partial u_k}{\partial x_j} \right) + \gamma \left(\frac{\partial^2 \omega_i}{\partial x_j \partial x_j} \right) \quad (9)$$

انرژی:

$$\frac{\partial}{\partial x_j} (\rho c_p u_i T) = \frac{\partial}{\partial x_j} \left(K \frac{\partial T}{\partial x_j} \right) \quad (10)$$

در رابطه (۸)، F_{ei} بیانگر نیروی کولمب و در رابطه (۹)، κ_ω ویسکوزیته میکرو چرخشی است. ویسکوزیته میکرو چرخشی یک ویژگی سیال است که تعیین‌کننده نرخ اختلاف مومنت زاویه‌ای نسبت به حالت تعادل می‌باشد. در مطالعه حاضر، κ_ω مقدار ثابتی ندارد، زیرا این پارامتر به طور کامل وابسته به جریان و نیروهای حاصل از میدان الکتریکی می‌باشد و باید در تحلیل عددی برای هر حالت خاص تنظیم گردد. نسبت ویسکوزیته میکرو چرخشی به ویسکوزیته دینامیکی (μ/κ_ω) در مدل میکروپولار، پارامتر مادی نامیده شده است. همچنین، j چگالی میکرواینرسی و γ ویسکوزیته گرادیان چرخش می‌باشند که به صورت زیر محاسبه می‌شوند [۱۲، ۱۳]:

$$j = L_c^2 \quad (11)$$

$$\gamma = \left(\mu + \frac{\kappa_\omega}{2} \right) j \quad (12)$$

در رابطه (۱۱)، L_c بیانگر طول مشخصه کanal می‌باشد.

۳-۳- معادلات مدل آشفتگی کی - اپسیلون استاندارد

به منظور تحلیل میدان جریان متأثر از محرك الکتروهیدرودینامیک اغلب از مدل آشفتگی دو معادله‌ای کی - اپسیلون استاندارد استفاده می‌شود [۱۰, ۷, ۶, ۱].

مومنتیم:

$$\frac{\partial}{\partial x_j} (\rho u_i u_j) = - \frac{\partial P}{\partial x_i} + \frac{\partial}{\partial x_j} \left[(\mu + \mu_t) \left(\frac{\partial u_i}{\partial x_j} + \frac{\partial u_j}{\partial x_i} \right) \right] + F_{ei} \quad (13)$$

انرژی:

$$\frac{\partial}{\partial x_j} (\rho c_p u_i T) = \frac{\partial}{\partial x_j} \left[\left(K + \frac{\mu_t c_p}{Pr_t} \right) \frac{\partial T}{\partial x_j} \right] \quad (14)$$

در رابطه (۱۳)، بیانگر نیروی کولمب می‌باشد. در روابط (۱۳) و (۱۴)، μ_t لزجت آشفتگی می‌باشد که در مدل کی - اپسیلون استاندارد به صورت زیر محاسبه می‌شود [۷]:

$$\mu_t = \rho C_\mu \frac{k^2}{\varepsilon} \quad (15)$$

در رابطه (۱۵)، k انرژی جنبشی آشفتگی و ε نرخ پراکندگی انرژی جنبشی آشفتگی می‌باشند که با استفاده از روابط (۱۶) و (۱۷) تعیین می‌شوند.

$$\frac{\partial(\rho k)}{\partial t} + \frac{\partial}{\partial x_i} (\rho k u_i) = \frac{\partial}{\partial x_j} \left[\frac{\mu_t}{\sigma_k} \frac{\partial k}{\partial x_j} \right] + \left[\mu_t \left(\frac{\partial u_i}{\partial x_j} + \frac{\partial u_j}{\partial x_i} \right) - \frac{2}{3} \rho \delta_{ij} k \right] \frac{\partial u_j}{\partial x_i} - \rho \varepsilon \quad (16)$$

$$\frac{\partial(\rho \varepsilon)}{\partial t} + \frac{\partial}{\partial x_i} (\rho \varepsilon u_i) = \frac{\partial}{\partial x_j} \left[\frac{\mu_t}{\sigma_\varepsilon} \frac{\partial \varepsilon}{\partial x_j} \right] + C_{1\varepsilon} \frac{\varepsilon}{k} \left[\mu_t \left(\frac{\partial u_i}{\partial x_j} + \frac{\partial u_j}{\partial x_i} \right) - \frac{2}{3} \rho \delta_{ij} k \right] \frac{\partial u_j}{\partial x_i} - C_{2\varepsilon} \rho \frac{\varepsilon^2}{k} \quad (17)$$

همچنین اعداد ثابت معادلات کی - اپسیلون استاندارد به صورت زیر تعریف می‌شوند [۱۸]:

$$C_{1\varepsilon} = 1.44, C_{2\varepsilon} = 1.92, C_\mu = 0.09, \sigma_k = 1, \sigma_\varepsilon = 1.3 \quad (18)$$

۴- شرایط مرزی

در ورودی کanal، هوا دارای سرعت یکنواخت و دمای مشخص می‌باشد. شرط فشار ثابت در مرز خروجی در نظر گفته شده است. دیواره‌های بالا و پایین به ترتیب به صورت آدیباتیک و شار حرارتی ثابت و همه مرزهای جامد دارای شرط عدم لغش می‌باشند. شرایط مرزی مورد نظر در جدول (۲) ذکر شده است. همچنین شرایط مرزی پتانسیل الکتریکی و چگالی بار الکتریکی در کل دامنه محاسباتی در جدول (۳) نشان داده شده است. تعیین شرط مرزی چگالی بار الکتریکی بر روی الکترود تزریق‌کننده به طور مستقیم قابل محاسبه نیست و با سعی و خطا به دست می‌آید. در این مطالعه از فرضیه کاپتزووف و قانون پیک به منظور تعیین چگالی بار الکتریکی استفاده شده است. براساس این فرضیه، چگالی بار الکتریکی بر روی الکترود تزریق‌کننده حدس زده می‌شود و میدان الکتریکی محاسبه و سپس با عدد پیک محاسبه شده از رابطه (۱۹) مقایسه می‌شود.

جدول ۲ - شرایط مرزی دما و جریان

مرز	دما	جریان
$x = 0 \text{ m}$	$T = T_0$	$\vec{\omega} = 0$, $u_x = U_\infty, u_y = 0$
$x = 0.06 \text{ m}$	$\partial T / \partial x = 0$	$P_{Gage} = 0$
الکترود تزریق کننده	$\partial T / \partial n = 0$	$u_x = 0, u_y = 0$
$y = 0 \text{ m}$	$q'' = 1000$	$u_x = 0, u_y = 0$
$y = 0.01 \text{ m}$	$q'' = 0$	$u_x = 0, u_y = 0$

جدول ۳ - شرایط مرزی پتانسیل و چگالی بار الکتریکی

مرز	پتانسیل الکتریکی	چگالی بار الکتریکی
$x = 0 \text{ m}$	$\partial V / \partial x = 0$	$\partial \rho_c / \partial x = 0$
$x = 0.06 \text{ m}$	$\partial V / \partial x = 0$	$\partial \rho_c / \partial x = 0$
الکترود تزریق کننده	$V = V_0$	قانون پیک
$y = 0 \text{ m}$	$V = 0$	$\partial \rho_c / \partial y = 0$
$y = 0.01 \text{ m}$	$\partial V / \partial y = 0$	$\partial \rho_c / \partial y = 0$

این روند سعی و خطای تا برابر شدن میدان الکتریکی به دست آمده از حل عددی و مقدار حاصل از رابطه پیک ادامه می‌یابد [۱۹].

$$E_0 = 3.1 \times 10^6 \left(1 + \frac{0.308}{\sqrt{r}} \right) \quad (19)$$

در رابطه (۱۹)، r شعاع الکترود تزریق کننده بر حسب سانتیمتر می‌باشد.

۵- روش حل عددی

به منظور حل عددی معادلات حاکم، از کد متن باز اپن فوم^۱ استفاده شده است. معادلات حاکم در اپن فوم بر اساس روش حجم محدود گسسته‌سازی شده است [۱۸]. ابتدا معادلات میدان الکتریکی به روش صریح و پایا، حل می‌شوند. برای این منظور بعد از یافتن مقدار مناسب چگالی بار الکتریکی بر روی الکترود تزریق کننده، حل تا همگرایی میدان‌های پتانسیل و چگالی بار الکتریکی ادامه می‌یابد. به منظور تشخیص همگرایی، معیار کاهش باقیمانده‌های تراز شده 10^{-8} می‌باشد. پس از همگرا شدن حل، نیروی کولمب جهت افزودن به معادله مومنتم محاسبه می‌شود. سپس معادلات جریان سیال در حالت پایا و توسط حل کننده بر پایه فشار به صورت ضمنی شبیه‌سازی شده‌اند. همچنین برای تصحیح ارتباط میدان سرعت و فشار از الگوریتم سیمپل^۲ استفاده شده است. کلیه محاسبات با استفاده از پردازشگر هفت هسته‌ای ۲ گیگاهرتز اینتل انجام شده و زمان محاسباتی حدود ۴-۲ ساعت برای معادلات جریان الکتریکی و حدود ۴-۲ ساعت برای معادلات جریان سیال می‌باشد.

¹ OpenFoam4.0

² SIMPLE

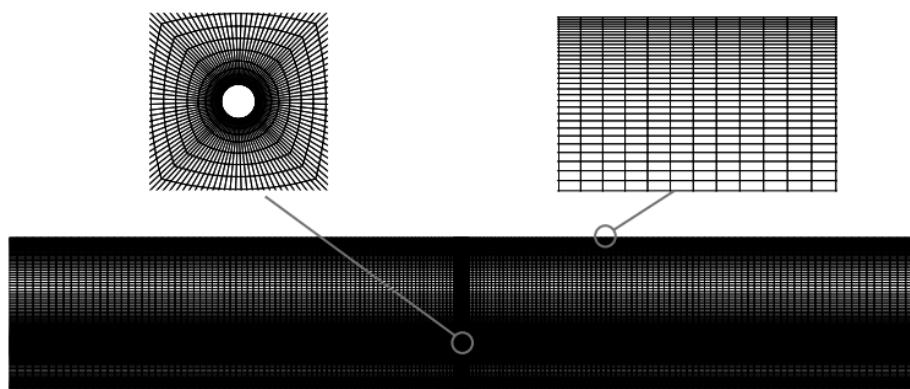
۶- شبکه محاسباتی و استقلال حل عددی از شبکه

شبکه‌بندی دامنه محاسباتی توسط نرم افزار تجاری گمبیت^۱ به صورت سازمان یافته و غیریکنواخت می‌باشد. به منظور افزایش دقت محاسباتی در مکان‌های نزدیک به دیوارهای و الکترود تزریق کننده که گرادیان‌های شدید وجود دارد، از شبکه‌بندی با تراکم بیشتری استفاده شده است. در شکل (۲) نمایی از شبکه محاسباتی، شبکه‌بندی ایجاد شده در اطراف الکترود تزریق کننده و نزدیک دیوارهای نشان داده شده است.

به منظور بررسی عدم وابستگی نتایج حل عددی به شبکه محاسباتی، توزیع سرعت در جهت جریان در $x = 0.03\text{ m}$ در امتداد ارتفاع کanal به عنوان پارامتر استقلال از شبکه انتخاب شده است. همان‌گونه که در شکل (۳) مشاهده می‌شود، از چهار شبکه‌بندی مختلف در عدد رینولذ ۱۰۰۰ و ولتاژ اعمالی (kV) ۱۰ استفاده شده است. با توجه به شکل (۳) واضح است که با تغییر تعداد شبکه از ۱۴۸۶۶ به ۲۰۶۴۴ تفاوت اندکی در جواب‌ها مشاهده می‌شود، بنابراین شبکه با تعداد ۱۴۸۶۶ به لحاظ داشتن دقت و زمان محاسباتی مناسب، به عنوان شبکه مناسب انتخاب می‌شود. لازم به ذکر است که استقلال از شبکه برای دیگر شرایط نیز مورد بررسی قرار گرفته است.

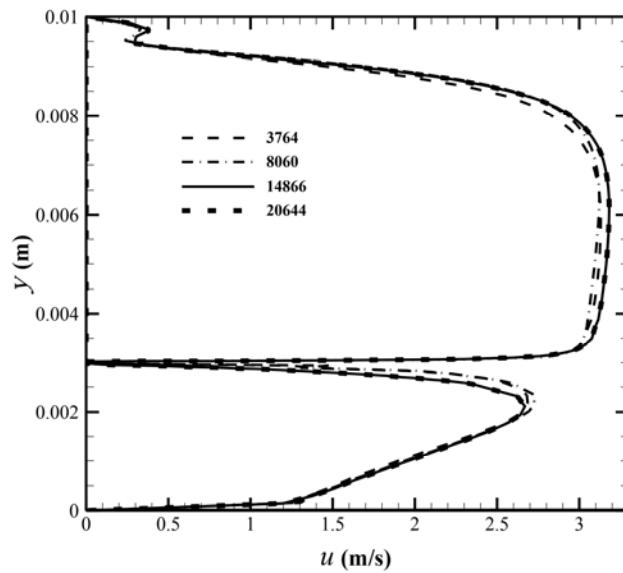
۷- اعتبارسنجی نتایج

به منظور اعتبارسنجی نتایج میدان الکتریکی و تعیین دقیق نیروی کولمب، نتایج کار حاضر با نتایج تجربی اوسالا و زبوج [۲۰] مقایسه شده است. آن‌ها به صورت تجربی توزیع میدان الکتریکی روی یک صفحه تخت را مورد بررسی قرار دادند. همان‌گونه که در شکل (۴) مشاهده می‌شود تطابق خوبی نتایج مطالعه حاضر با نتایج تجربی برقرار است.

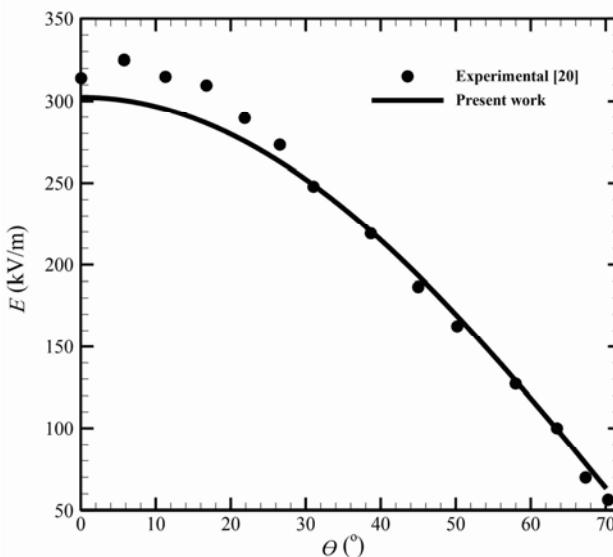

شکل ۲- نمایی از شبکه محاسباتی

^۱ Gambit 2.4

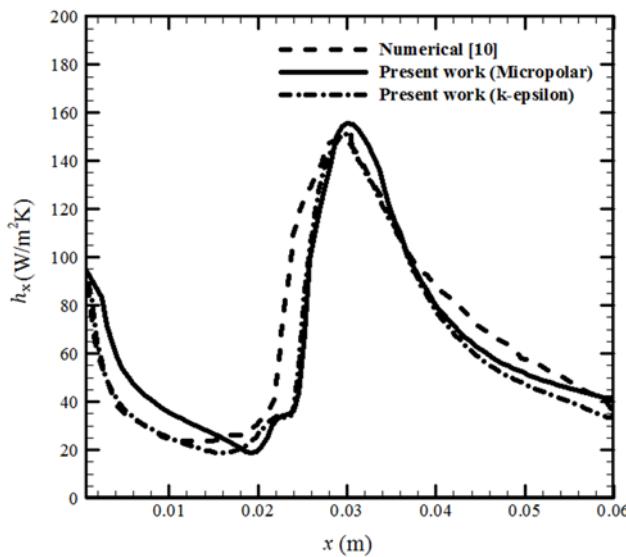

شکل ۳- توزیع سرعت در امتداد ارتفاع کانال برای شبکه‌های مختلف در m

شکل ۴- توزیع میدان الکتریکی بر روی صفحه جمع‌کننده، $V=18$ kV

همچنین جهت بررسی صحت نتایج عددی، توزیع ضریب انتقال حرارت بر روی دیواره پایین با نتایج عددی پنگ و همکاران [۱۰] برای جریان هوا با عدد رینولدز ۱۰۰۰ و ولتاژ اعمالی (kV) ۱۰ مقایسه شده است. همان گونه که مشاهده می‌شود نتایج عددی مدل میکروپولار، مدل آشفتگی کی-اپسیلون استاندارد و نتایج عددی پنگ و همکاران با دقت قابل قبولی مطابقت دارند.

شکل ۵- مقایسه ضریب انتقال حرارت موضعی در کار حاضر با نتایج پنگ و همکاران [۱۰]

۸- بحث و بررسی نتایج

در این تحقیق، تأثیر تعداد و موقعیت الکترود تزریق‌کننده بر پارامتر مادی مدل میکروپولار به صورت عددی بررسی شده است. این پارامتر در مدل میکروپولار عددی ثابت نمی‌باشد و کاملاً به جریان و نیروهای حاصل از میدان الکتریکی وابسته است و باید در تحلیل عددی برای هر هندسه با شرایط مشخص تنظیم گردد [۱۳]. از سوی دیگر به منظور ارزیابی نتایج، نتایج حاصل از مدل میکروپولار با نتایج مدل آشفتگی کی-اپسیلون استاندارد مقایسه می‌شوند. محاسبات برای عدد رینولدز ۱۰۰۰ و ولتاژ اعمالی ۱۰ کیلوولت انجام شده است. همچنین برای مقایسه و ارزیابی نتایج بین دو مدل، نسبت ضریب انتقال حرارت محلی تحت تأثیر میدان الکتریکی به ضریب انتقال حرارت محلی بدون اعمال میدان الکتریکی ($h_{x-EHD}/h_{x-noEHD}$) که ضریب افزایش انتقال حرارت نامیده می‌شود، اختخاب می‌گردد.

ضریب انتقال حرارت موضعی روی دیواره پایین مطابق رابطه (۲۰) محاسبه می‌شود [۱۰].

$$h_x = \frac{q''}{(T_{wall,x} - T_{bulk,x})} \quad (20)$$

در رابطه (۲۰)، q'' شار حرارتی ثابت منتقل شده از سطح دیواره پایین به کanal، $T_{wall,x}$ دمای موضعی دیواره پایین و $T_{bulk,x}$ دمای توده حجمی^۱ موضعی می‌باشد.

همچنین عدد رینولدز بر اساس طول مشخصه کanal مطابق رابطه (۲۱) تعریف شده است.

$$Re = \frac{\rho U_\infty L_c}{\mu} \quad (21)$$

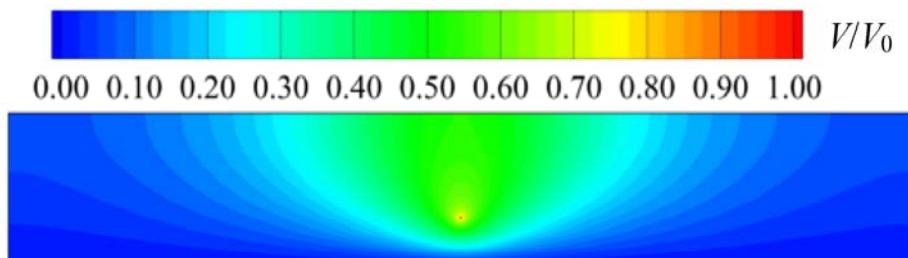
^۱ Bulk

۱-۸- نتایج تحلیل میدان الکتریکی

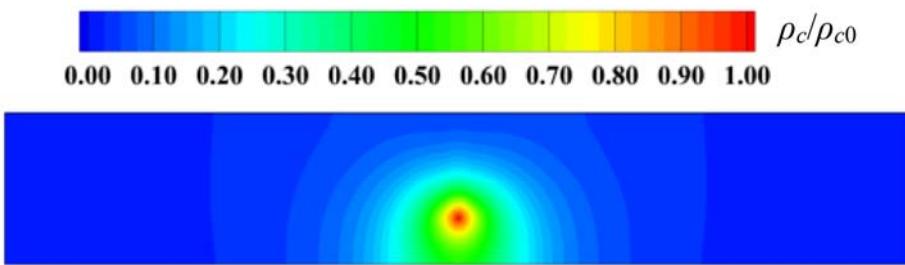
به منظور بررسی میدان الکتریکی حاصل از اعمال ولتاژ الکتریکی به الکترود تزریق کننده، توزیع بی بعد پتانسیل و چگالی بار الکتریکی برای حالت که الکترود تزریق کننده در $d = 30\text{ mm}$ و $h = 3\text{ mm}$ قرار داشته باشد، به ترتیب در شکل (۶) و شکل (۷) نشان داده شده است. همان‌گونه که مشخص است، پتانسیل الکتریکی در نزدیکی الکترود تزریق کننده دارای مقدار بیشینه می‌باشد و با نزدیک شدن به سطح الکترود جمع کننده از مقدار آن کاسته می‌شود. از طرف دیگر مقدار چگالی بار الکتریکی نیز بر روی الکترود تزریق کننده مقدار بیشینه می‌باشد و با فاصله گرفتن از سطح الکترود تزریق کننده، چگالی بار الکتریکی کاهش می‌یابد. بنابراین، نیروی کولمب حاصل از میدان الکتریکی در مجاورت الکترود تزریق کننده بیشتر است و انتظار می‌رود جریان ثانویه تولیدی در اثر یونیزاسیون سیال دی الکتریک در زیر الکترود تزریق کننده دارای قدرت بیشتری باشد. در نتیجه مکان قرارگیری الکترود تزریق کننده می‌تواند بر ایجاد گردابه و پارامتر مادی مدل میکروپولار که کاملاً وابسته به نیروی اعمالی از میدان الکتریکی می‌باشد، نقش مهمی را ایفا نماید.

۲-۸- تأثیر پارامتر مادی بر میدان جریان هوا

نسبت ویسکوزیته میکرو چرخشی به لزجت دینامیکی (μ/κ_{ω}) که پارامتر مادی نامیده شده است، نقش مهمی در مدل میکروپولار ایفا می‌کند. این پارامتر کاملاً به جریان سیال و نیروهای حاصل از میدان الکتریکی وابسته می‌باشد. برای دستیابی به نتایج صحیح در هر مورد خاص با استفاده از مدل میکروپولار، مقادیر مختلفی از پارامتر مادی مورد بررسی قرار می‌گیرد. به منظور بررسی تأثیر پارامتر مادی، خطوط جریان و تغییرات ضربی انتقال حرارت جابجایی روی دیوار پایینی به ازای مقادیر مختلف این پارامتر برای حالت تک الکترود تزریق کننده در $d = 30\text{ mm}$ و $h = 3\text{ mm}$ به ترتیب در شکل (۸) و شکل (۹) نشان داده شده‌اند. برای هر نوع جریان الکتروهیدرودینامیک با شرایط مشخص، پارامتر مادی دارای یک مقدار مناسب است که به ازای آن مقدار، نتایج مدل میکروپولار صحیح بوده و با نتایج مدل آشفتگی کی-اپسیلون استاندارد مطابقت دارد. مقدار مناسب پارامتر مادی در هر مورد، با سعی و خطا بدست می‌آید.

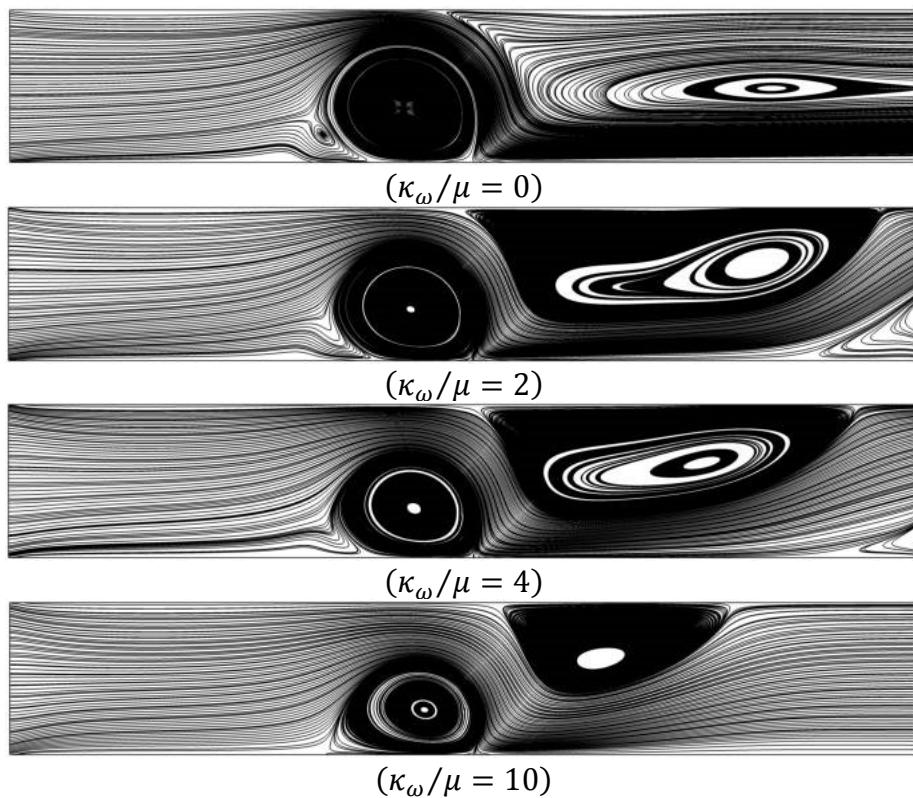

شکل ۶- توزیع بی بعد پتانسیل الکتریکی، $V=10\text{ kV}$

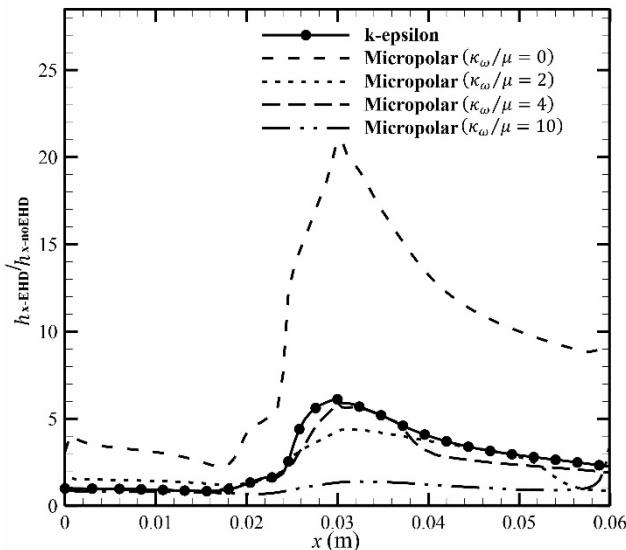

شکل ۷- توزیع بی بعد چگالی بار الکتریکی، $V=10$ kV

همان‌گونه که در شکل (۸) مشاهده می‌شود، به ازای مقادیر متفاوت پارامتر مادی، گردابه‌ها در این مدل دارای اندازه‌های مختلف می‌باشند، زیرا با افزایش این پارامتر، جریان تمایل بیشتری به چرخش خواهد داشت. همچنین، شکل (۹) نشان‌دهنده این مطلب است که افزایش انتقال حرارت در مدل میکروپولار به ازای مقدار مناسب پارامتر مادی ($\kappa_\omega/\mu = 4$)، دارای مقدار مشابهی با مدل آشفتگی کی-اپسیلون استاندارد می‌باشد.

شکل ۸- خطوط جریان، ($d=30$ mm, $h=3$ mm)

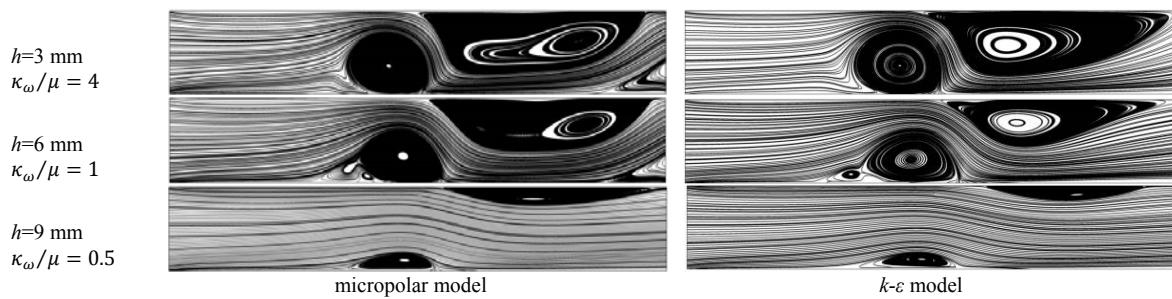

شکل ۹- ضریب افزایش انتقال حرارت روی دیواره پایین برای مدل آشفتگی کی- اپسیلون و مدل میکروپولار با مقادیر مختلف κ_ω/μ

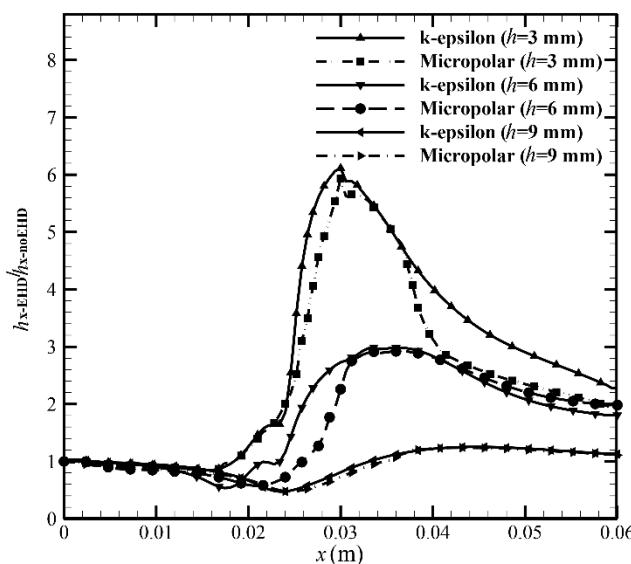
۳-۸- تأثیر فاصله بین الکترود تزریق‌کننده و الکترود جمع‌کننده

خطوط جریان تحت تأثیر میدان الکتریکی در فاصله‌های مختلف بین الکترود تزریق‌کننده و جمع‌کننده برای مدل‌های میکروپولار و آشفتگی کی- اپسیلون در شکل (۱۰) نشان داده شده است. همان‌گونه که مشاهده می‌شود، خطوط جریان به عنوان یک معیار کیفی ارزیابی، برای هر دو مدل تقریباً مشابه می‌باشد. با توجه به شکل (۱۰)، مشخص است که با کاهش اندازه فاصله بین الکترود تزریق‌کننده و الکترود جمع‌کننده، قدرت باد کرونا بیشتر شده و گردابه‌های قوی‌تر ایجاد می‌گردد. همچنین، گردابه‌های بالادست برای هر دو مدل الگو و اندازه یکسانی دارند، اما گردابه‌های پایین‌دست دارای اندازه‌های متفاوتی می‌باشند.

این تفاوت می‌تواند به دلیل استفاده از مدل کاملاً آشفته برای جریان در محدوده رژیم آرام و یا انتخاب پارامتر مادی مدل میکروپولار باشد. به منظور ارزیابی دقیق‌تر بین دو مدل میکروپولار و آشفتگی کی- اپسیلون، ضریب افزایش انتقال حرارت ($h_{x-EHD}/h_{x-noEHD}$) روی دیواره پایین کanal برای فاصله‌های مختلف بین الکترود تزریق‌کننده و صفحه جمع‌کننده در شکل (۱۱) نشان داده شده است. مطابق نتایج حاضر، ضریب افزایش انتقال حرارت برای هر دو روش یکسان می‌باشد. با توجه به اینکه پارامتر مادی مدل میکروپولار وابسته به نیروی حاصل از میدان الکتریکی و رژیم جریان می‌باشد، با افزایش قدرت باد کرونا و ثابت ماندن عدد رینولدز جریان، مقدار این پارامتر با کاهش فاصله بین الکترود تزریق‌کننده و صفحه جمع‌کننده افزایش می‌یابد. مقدار پارامتر مادی که به ازای آن نتایج مدل میکروپولار با نتایج مدل آشفتگی کی- اپسیلون مطابقت دارد، به ترتیب برای فاصله بین الکترود تزریق‌کننده و الکترود جمع‌کننده ۹، ۶ و ۳ میلی‌متر، برابر با ۰/۵، ۱ و ۴ می‌باشد.

شکل ۱۰- خطوط جریان برای فواصل مختلف بین الکترود تزریق کننده و الکترود جمع کننده

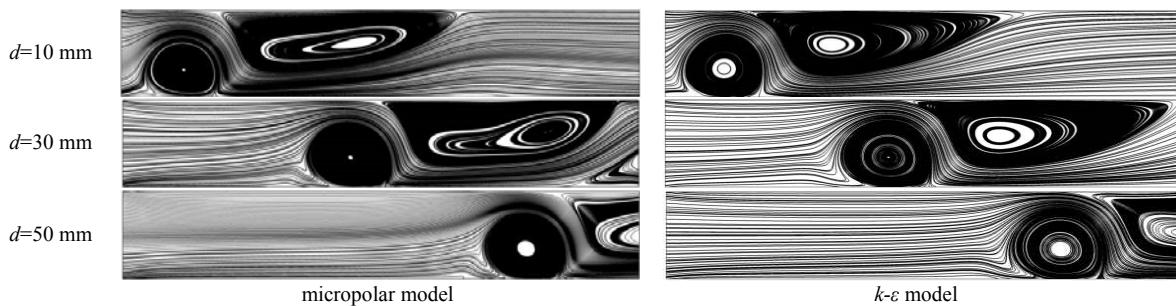

شکل ۱۱- ضریب افزایش انتقال حرارت روی دیواره پایین کanal برای فواصل مختلف بین الکترود تزریق کننده و الکترود جمع کننده

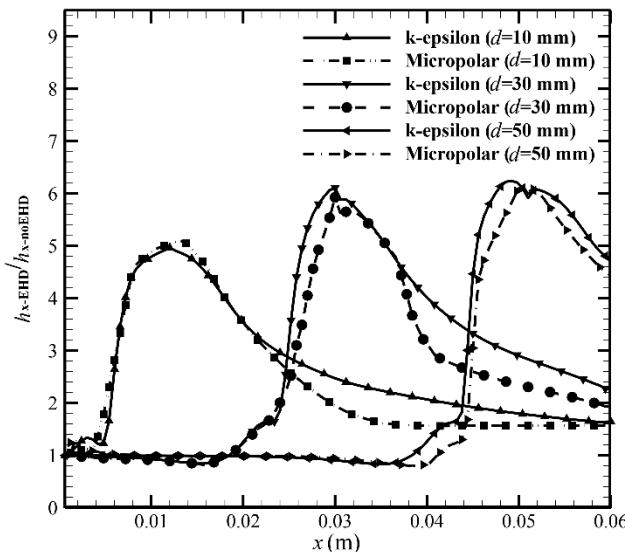
۴-۸- تأثیر موقعیت طولی الکترود تزریق کننده

در این بخش، تأثیر موقعیت طولی الکترود تزریق کننده بر مقدار پارامتر مادی مدل میکروپولار مورد بررسی قرار می‌گیرد. با توجه به اینکه این پارامتر کاملاً وابسته به جریان و نیروهای حاصل از میدان الکتروکی می‌باشد، با تغییر موقعیت طولی الکترود تزریق کننده، عدد رینولدز جریان و نیروی کولمب تغییری نمی‌کنند. بنابراین دستاورد قابل توجهی حاصل می‌گردد به طوری که مقدار پارامتر مادی ثابت باقی می‌ماند.

شکل (۱۲) نشان‌دهنده خطوط جریان مشابه برای مدل آشفتگی کی-اپسیلون با مدل میکروپولار با مقدار پارامتر مادی ثابت ($\kappa_\omega/\mu = 4$) می‌باشد. لازم به ذکر است که با تغییر موقعیت طولی الکترود تزریق کننده، جریان ثانویه باد کرونا تقریباً ثابت می‌ماند، بنابراین اندازه گردابه‌های اطراف الکترود تزریق کننده در موقعیت‌های مختلف تقریباً یکسان می‌باشد. همچنین، به منظور بررسی دقیق بین دو مدل، ضریب افزایش انتقال حرارت روی دیواره پایین کanal برای موقعیت‌های طولی مختلف الکترود تزریق کننده در شکل (۱۳) نمایش داده شده است. همان‌گونه که مشاهده می‌شود، تطابق مناسبی بین نتایج مدل آشفتگی کی-اپسیلون و مدل میکروپولار برقرار می‌باشد.

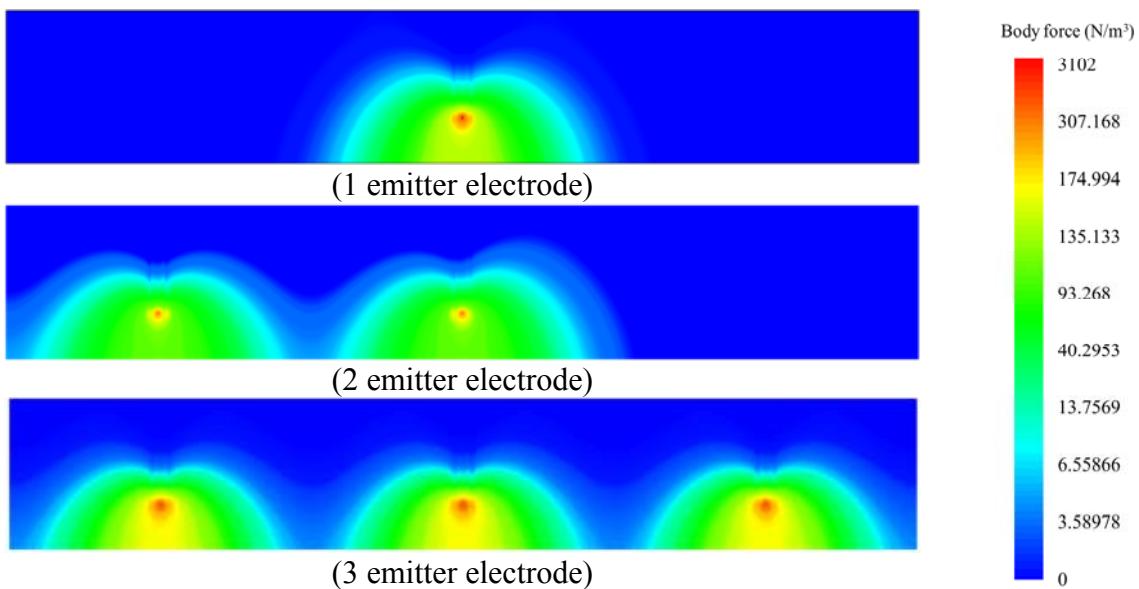
شکل ۱۲- خطوط جریان برای موقعیت‌های طولی مختلف الکترود تزریق‌کننده

شکل ۱۳- ضریب افزایش انتقال حرارت روی دیواره پایین کانال برای موقعیت‌های طولی مختلف الکترود تزریق‌کننده

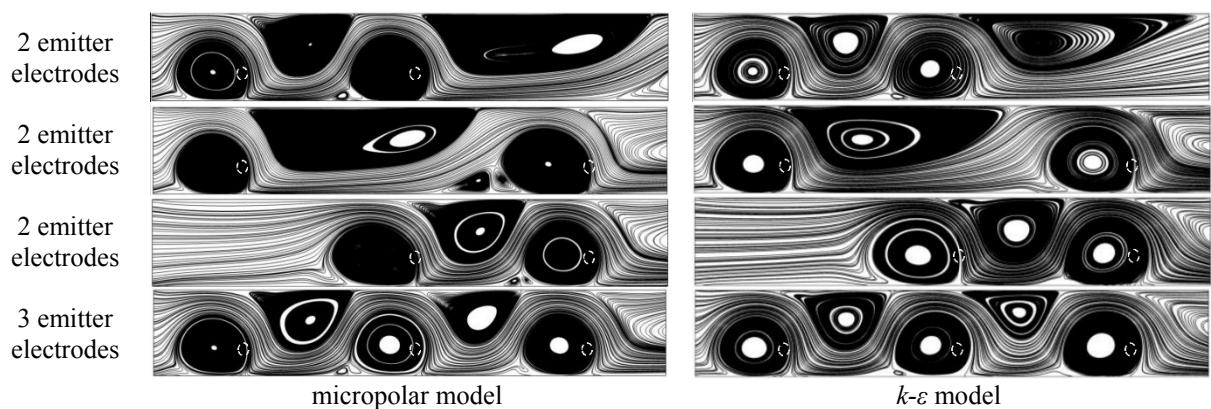
۵-۸- تأثیر آرایش طولی الکترودهای تزریق‌کننده

تأثیر آرایش طولی مختلف چند الکترود تزریق‌کننده بر مقدار پارامتر مادی مدل میکروبولار در این بخش مورد بررسی قرار گرفته است. توزیع نیروی حجمی میدان الکتریکی برای آرایش‌های مختلف الکترودهای تزریق‌کننده در شکل (۱۴) نشان داده شده است. با توجه به شکل (۱۴)، نیروی حجمی میدان الکتریکی در نزدیکی الکترودهای تزریق‌کننده دارای مقدار بیشینه می‌باشد. همان‌گونه که مشاهده می‌شود، توزیع این نیرو در اطراف الکترود تزریق‌کننده برای حالت تک الکترود با الکترودهای چندگانه، یکسان می‌باشد. بنابراین مقدار پارامتر مادی برای آرایش‌های طولی مختلف برای چند الکترود تزریق‌کننده، ثابت می‌باشد، زیرا این پارامتر وابسته به نیروی حجمی حاصل از میدان الکتریکی است که مقدار بیشینه این نیرو برای آرایش‌های مختلف الکترود تزریق‌کننده ثابت است.

شکل ۱۴- توزیع نیروی حجمی الکتریکی برای تعداد مختلف الکترود تزریق‌کننده، $V=10$ kV

خطوط جریان برای آرایش‌های متفاوت الکترودهای تزریق‌کننده در شکل (۱۵) نشان داده شده است. خط-چین‌های دایروی سفید، موقعیت الکترود تزریق‌کننده در میدان جریان را نشان می‌دهد. با توجه به شکل (۱۵)، الگوی جریان با تعداد الکترود تزریق‌کننده متغیر می‌باشد به نحوی که هر الکترود سبب ایجاد گرداب در اطرافش می‌گردد. همان‌گونه که مشاهده می‌شود، خطوط جریان حاصل از مدل آشفتگی کی-اپسیلون با مدل میکروپولار با مقدار پارامتر مادی ثابت ($4 = (\kappa_\omega / \mu)$) مشابه می‌باشند. این نتایج نشان‌دهنده این است که پس از دستیابی به مقدار مناسب پارامتر مادی مدل میکروپولار در جریان‌های الکتروهیدرودینامیک با عدد رینولدز و ولتاژ اعمالی ثابت برای یک الکترود تزریق‌کننده، این مدل با همان مقدار پارامتر مادی می‌تواند برای پیکربندی‌های گوناگون با چندین الکترود تزریق‌کننده گسترش یابد.

شکل ۱۵- خطوط جریان برای موقعیت‌های طولی گوناگون الکترودهای تزریق‌کننده با تعداد مختلف

۹- نتیجه‌گیری

در این مطالعه، پدیده الکتروهیدرودینامیک در یک کانال مستطیلی در رژیم جریان آرام با استفاده از مدل میکروپولار به صورت عددی مورد بررسی قرار گرفته است. همچنین تأثیر پارامترهایی همچون موقعیت طولی الکترود تزریق‌کننده، فاصله بین الکترود تزریق‌کننده و الکترود جمع‌کننده و آرایش طولی چند الکترود تزریق‌کننده بر روی مقدار پارامتر مادی بررسی شده است. علاوه بر این، نتایج مدل میکروپولار با نتایج مدل کاملاً آشفته کی-اپسیلون، که عموماً برای شبیه‌سازی پدیده الکتروهیدرودینامیک از آن استفاده می‌گردد، مقایسه شده است. مهم‌ترین نتایج به دست آمده به صورت زیر می‌باشد:

- برای هر نوع جریان الکتروهیدرودینامیک با شرایط مشخص، پارامتر مادی دارای یک مقدار مناسب می‌باشد که به ازای آن مقدار، نتایج مدل میکروپولار از نظر کمی و کیفی با نتایج مدل آشفته کی-اپسیلون استاندارد مطابقت دارد.
- هنگامی که ولتاژ اعمالی و عدد رینولدز جریان ثابت هستند، مقدار پارامتر مادی با تغییر موقعیت طولی الکترود تزریق‌کننده، ثابت باقی می‌ماند.
- با کاهش فاصله بین الکترود تزریق‌کننده و الکترود جمع‌کننده و افزایش قدرت باد کرونا، مقدار (κ_w/μ) افزایش می‌یابد. مقدار پارامتر مادی به ترتیب برای فاصله بین الکترود تزریق‌کننده و الکترود جمع‌کننده، ۹، ۶ و ۳ میلی‌متر، برابر با ۰/۵، ۱ و ۴ می‌باشد.
- مقدار پارامتر مادی برای آرایش‌های طولی مختلف برای چند الکترود تزریق‌کننده، ثابت می‌باشد، زیرا این پارامتر وابسته به نیروی حجمی حاصل از میدان الکتریکی است که مقدار بیشینه این نیرو در یک ولتاژ اعمالی مشخص، برای آرایش‌های مختلف الکترود تزریق‌کننده تقریباً ثابت است.
- بیشینه اختلاف بین نتایج حاصل از مدل میکروپولار به ازای پارامتر مادی مناسب، با نتایج بدست آمده از مدل آشفته کی-اپسیلون برابر با ۱۴/۲ درصد است.

مراجع

- [1] Dolati, F., Amanifard, N., Daylami, H. M., and Yazdani, K., "Numerical Analysis of the Electric Field Effect on Mass Transfer Through a Moist Object", Modares Mechanical Engineering, Vol. 17, No. 1, pp. 383-393, (2017).
- [2] Leonard, G., Mitchner, M., and Self, S., "An Experimental Study of the Electrohydrodynamic Flow in Electrostatic Precipitators", Journal of Fluid Mechanics, Vol. 127, pp. 123-140, (1983).
- [3] Davidson, J. H., and Shaughnessy, E. J., "Turbulence Generation by Electric Body Forces", Experiments in Fluids, Vol. 4, No. 1, pp. 17-26, (1986).
- [4] Kallio, G., and Stock, D., "Interaction of Electrostatic and Fluid Dynamic Fields in Wire Plate Electrostatic Precipitators", Journal of Fluid Mechanics, Vol. 240, pp. 133-166, (1992).

- [5] Soldati, A., and Banerjee, S., "Turbulence Modification by Large-scale Organized Electrohydrodynamic Flows", *Physics of Fluids*, Vol. 10, No. 7, pp. 1742-1756, (1998).
- [6] Ahmedou, S. O., and Havet, M., "Effect of Process Parameters on the EHD Airflow", *Journal of Electrostatics*, Vol. 67, No. 2-3, pp. 222-227, (2009).
- [7] Deylami, H. M., Amanifard, N., Dolati, F., Kouhikamali, R., and Mostajiri, K., "Numerical Investigation of using Various Electrode Arrangements for Amplifying the EHD Enhanced Heat Transfer in a Smooth Channel", *Journal of Electrostatics*, Vol. 71, No. 4, pp. 656-665, (2013).
- [8] Kasayapanand, N., and Kiatsiriroat, T., "Optimized Electrode Arrangement in Solar Air Heater", *Renewable Energy*, Vol. 31, No. 4, pp. 439-455, (2006).
- [9] Ayuttaya, S. S. N., Chaktranond, C., and Rattanadecho, P., "Numerical Analysis of Electric Force Influence on Heat Transfer in a Channel Flow (Theory Based on Saturated Porous Medium Approach)", *International Journal of Heat and Mass Transfer*, Vol. 64, pp. 361-374, (2013).
- [10] Peng, M., Wang, T. H., and Wang, X. D., "Effect of Longitudinal Electrode Arrangement on EHD-Induced Heat Transfer Enhancement in a Rectangular Channel", *International Journal of Heat and Mass Transfer*, Vol. 93, pp. 1072-1081, (2016).
- [11] Molki, M., and Damronglerd, P., "Electrohydrodynamic Enhancement of Heat Transfer for Developing Air Flow in Square Ducts", *Heat Transfer Engineering*, Vol. 27, No. 1, pp. 35-45, (2006).
- [12] Eringen, A. C., "Simple Microfluids", *International Journal of Engineering Science*, Vol. 2, No. 2, pp. 205-217, (1964).
- [13] Moayedi, H., Amanifard, N., Deylami, H. M., and Dolati, F., "Numerical Investigation of using Micropolar Fluid Model for EHD Flow Through a Smooth Channel", *Journal of Electrostatics*, Vol. 87, pp. 51-63, (2017).
- [14] Lukaszewicz, G., "*Micropolar Fluids: Theory and Applications*", Springer Science & Business Media, (1999).
- [15] Eringen, A., and Ryan, M., "Microcontinuum Field Theories II: Fluent Media", *Applied Mechanics Reviews*, Vol. 55, pp. B15, (2002).
- [16] Swapna, G., Kumar, L., and Bhardwaj, N., "Study of Effects of Radiation and Magnetic Field on the Mixed Convection Micropolar Fluid Flow Towards a Stagnation Point on a Heated Vertical Permeable Plate using Finite Element Method", *International Journal of MechanicSystems Engineering*, Vol. 5, No. 1, pp. 1-13, (2015).
- [17] Sandeep, N., and Sulochana, C., "Dual Solutions for Unsteady Mixed Convection Flow of MHD Micropolar Fluid Over a Stretching/Shrinking Sheet with Non-uniform Heat Source/Sink", *Engineering Science and Technology, an International Journal*, Vol. 18, No. 4, pp. 738-745, (2015).

- [18] Direct, C., "The Architects of OpenFOAM", OpenFOAM User Guide, (2015).
- [19] Heidarnejad, G., and Babaei, R., "Numerical Investigation of the Electric Field Effect on the Flow Field and Enhancement of the Water Evaporation Rate", Modares Mechanical Engineering, Vol. 16, No. 1, pp. 101-110, (2015).
- [20] Oussalah, N., and Zebboudj, Y., "Finite-element Analysis of Positive and Negative Corona Discharge in Wire-to-plane System", The European Physical Journal Applied Physics, Vol. 34, No. 3, pp. 215-223, (2006).

فهرست نمادهای انگلیسی

C_p	گرمای ویژه ($J/kg K$)
$C_\mu, C_{2\epsilon}, C_{1\epsilon}$	ثابت‌های مدل کی-اپسیلون
D_e	ضریب پخش (m^2/s)
E	شدت میدان الکتریکی (V/m)
E_0	مقدار پیک (V/m)
F_e	نیروی حجمی الکتروهیدرودینامیک (N/m^3)
h	فاصله بین الکترود و صفحه جمع‌کننده (m)
H	ارتفاع کanal (m)
j	چگالی میکرواینرسی (m^2)
J	چگالی جریان الکتریکی (A/m)
k	انرژی جنبشی آشفتگی (J)
κ_ω	لزجت میکرو چرخشی ($kg/m s$)
K	ضریب هدایت حرارتی ($W/m K$)
l	فاصله بین دو الکترود تزریق‌کننده (m)
L	طول کanal (m)
L_c	طول مشخصه (m)
n	راستای عمود بر سطح
P	فشار (Pa)
Pr	عدد پرانتل
Pr_t	عدد پرانتل آشفتگی
q''	شار حرارتی (W/m^2)
r	شعاع الکترود تزریق‌کننده (m)
Re	عدد رینولدز
t	زمان (s)

دما (K)	T
مؤلفه سرعت (m/s)	u
پتانسیل الکتریکی (V)	V
مختصات	x, y

نمادهای یونانی	
یون پذیری ($m^2/V\ s$)	β
نرخ پراکندگی انرژی جنبشی (W)	ε
ضریب گذردهی الکتریکی (F/m)	ε_s
جایگشت	ε_{ijk}
لزجت گرادیان چرخشی (kg m/s)	γ
لزجت دینامیکی (kg/m s)	μ
چگالی سیال (kg/m ³)	ρ
چگالی بار الکتریکی (C/m ³)	ρ_c
ثابت مدل کی - اپسیلون	σ_k, σ_ε
مؤلفه سرعت زاویه‌ای (1/s)	ω

زیرنویس	
الکتریکی	e
x, y, z اشاره به 1, 2, 3	i, j, k
ورودی	in

Abstract

In this work, the effect of emitter electrode arrangement on the Electrohydrodynamic effectiveness is studied using micropolar fluid model through a smooth channel. The effects of longitudinal position and the gap between emitter electrode and collector electrode, as well as, longitudinal arrangements are investigated. The computed results of micropolar approach are compared with obtained from the fully turbulent $k-\varepsilon$ model. The results of each type of the EHD flow with certain conditions show that the adequate material parameter (κ_ω/μ) is constant for the longitudinal electrode arrangements. Also, this parameter is increased with decrease of the gap between emitter electrode and collector electrode.